

Att äga en damm i dammsäkerhetsklass

En introduktion till dammsäkerhetsarbete
och gällande krav

Utgåva 2022

Om Svenska kraftnät

Affärsverket Svenska kraftnät (Svk) har till uppgift att på ett affärsmässigt sätt förvalta, driva och utveckla ett kostnadseffektivt, driftsäkert och miljöanpassat kraftöverföringssystem, sälja överföringskapacitet samt i övrigt bedriva verksamheter som är anknutna till kraftöverföringssystemet.

En av Svenska kraftnäts myndighetsuppgifter är att främja dammsäkerheten i landet. Vi verkar för en framtid med god dammsäkerhet och samordnad beredskap för dammhaveri. Vi bidrar till nationell samordning genom tydliga krav, vägledning och information. Vi verkar även för ökad kunskap och kompetens inom området genom att bidra till utbildning, teknik- och metodutveckling.

Läs mer på: www.svk.se/dammsakerhet

Foto: Tomas Ärlemo

Innehåll

Denna broschyr riktar sig till dig som äger en damm i dammsäkerhetsklass, eller av annan anledning kommer i kontakt med sådana dammar. Den ger dig en introduktion till dammsäkerhetsarbete och de krav som ställs på en ägare till en damm i dammsäkerhetsklass.

En damm har en dammsäkerhetsklass om det kan leda till allvarliga konsekvenser för samhället om dammen skulle haverera. Exempel på allvarliga konsekvenser är dödsfall, förstörd infrastruktur, omfattande miljöskador eller störningar i samhällsviktig verksamhet. För dessa dammar gäller särskilda krav på dammsäkerheten och på dammägarens dammsäkerhetsarbete.

Broschyren är uppdelad i två delar. Del 1 beskriver regelverk och krav; dels miljöbalkens grundläggande krav som gäller för alla dammar, dels de ytterligare krav som gäller för dammar i dammsäkerhetsklass. Del 2 ger en introduktion till dammsäkerhetsarbete.

Du hittar läsanvisningar till fördjupad information i respektive avsnitt och en sammanfattning i sista uppslaget.

Del 1. Regelverk

Denna del beskriver miljöbalkens grundläggande krav på dammar och de ytterligare krav som gäller för dammar i dammsäkerhetsklass.

Grundläggande krav

Som dammägare är du ansvarig för dammen, dess underhåll och säkerhet. Alla dammar omfattas av miljöbalkens bestämmelser om underhåll, dammsäkerhet, miljötillstånd och hänsyn till allmänna intressen.

Allmänna hänsynsregler, underhållsansvar och strikt ansvar för skador av dammhaveri

Miljöbalken 2 kap. 1-8 §§: Allmänna hänsynsreglerna
Miljöbalken 11 kap. 17-18 §§: Underhållsplikt och strikt ansvar för dammhaveri

Den som är verksamhetsutövare åläggs enligt miljöbalken och dess förordningar ett mycket långtgående ansvar. Inom dammsäkerhetsområdet innebär detta att du som är underhållsskyldig för en damm, i regel därför att du är dammägare, ska:

- > Underhålla din damm för att undvika skador som drabbar enskilda och samhället.
- > Skaffa dig tillräcklig kunskap för att skydda människors hälsa och miljön.
- > Använda bästa möjliga teknik och vidta de skyddsåtgärder och försiktighetsmått som behövs, såvida det inte kan anses orimligt.
- > Ersätta skador som orsakats av ett dammhaveri.

Egenkontroll

Förordning (1998:901) om verksamhetsutövares egenkontroll

Förordningen om egenkontroll gäller för den som bedriver yrkesmässig verksamhet eller utför åtgärder som är tillstånds- eller anmälningspliktiga enligt miljöbalkens kapitel 9 eller 11-14. Egenkontroll är ett systematiskt förebyggande arbete för att minska verksamhetens påverkan på hälsa och miljö. För dig som är dammägare innebär det att du ska utarbeta och följa rutiner för att fortlöpande:

- > Hålla utrustning för drift och kontroll i gott skick.
- > Undersöka och bedöma risker med verksamheten.
- > Dokumentera resultat och rapportera störningar till länsstyrelsen.

Kraven innebär att du på egen hand behöver ta reda på vilka lagkrav, andra rättsliga krav, beslut och domar som gäller. Den kunskapen behöver hållas uppdaterad och tillgänglig. Det ska också finnas en dokumenterad ansvarsfördelning för arbetsuppgifterna.

Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet

Förordning (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken

Länsstyrelserna är tillsynsmyndigheter för vattenverksamheter inklusive dammar och dammsäkerhet. I tillsynen ingår att kontrollera att miljöbalken med tillhörande förordningar och villkor i domar efterlevs. Om inte det sker kan länsstyrelsen vid behov kräva (förelägga om) rättelse. Tillsynen inkluderar även att ge råd och stöd till dig som dammägare.

Du som är ägare till en damm i dammsäkerhetsklass bör ha en upparbetad kontakt med länsstyrelsens dammsäkerhetshandläggare i det län där dammen är belägen.

Dammsäkerhetsklassificering

Miljöbalken 11 kap. 24-26 §§: Säkerhetsklassificering av dammar

Dammar klassificeras utifrån en bedömning av ett eventuellt dammhaveris sammanlagda samhällsliga konsekvenser. Konsekvenser som ska beaktas är:

- > Risk för dödsfall
- > Miljöskador
- > Förstörelse av områden som är av riksintresse för kulturmiljövården
- > Ekonomisk skada
- > Störning eller förstörelse av elförsörjningen, infrastruktur, eller annan samhällsviktig verksamhet.

Du som dammägare är skyldig att utreda vilka konsekvenser ett dammhaveri skulle kunna få, och att lämna in utredningen av konsekvenserna och förslag på klassificering till länsstyrelsen. Konsekvensutredning ska genomföras för alla dammar som är minst 5 meter höga och/eller som vid ett dammhaveri skulle frisläppa minst 100 000 kubikmeter vatten eller blandningar av vatten och annat material.

Det är länsstyrelsen som med konsekvensutredningen som stöd fattar beslut om dammsäkerhetsklass enligt miljöbalken.

Det finns tre dammsäkerhetsklasser; A, B och C. De möjliga konsekvenserna av ett haveri avgör vilken klass en damm tillhör.

- > **Dammsäkerhetsklass A** - nationella konsekvenser och dödsfall.

Ett haveri kan drabba många människor och stora delar av samhället.

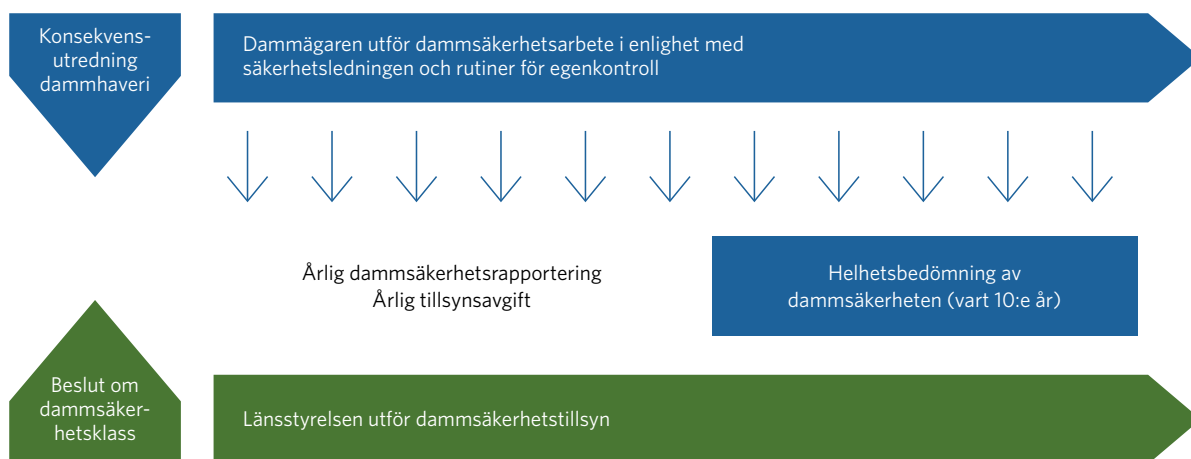
- > **Dammsäkerhetsklass B** - regionala konsekvenser eller dödsfall.

Ett dammhaveri kan leda till stora regionala och lokala konsekvenser eller störningar. Det handlar det främst om förlust av människoliv eller omfattande störningar som är dyra och tar lång tid att åtgärda.

- > **Dammsäkerhetsklass C** - lokala konsekvenser och inga dödsfall.

Ett haveri kan leda till lokala tillfälliga störningar eller skador på lokal infrastruktur, egendom eller miljö, men utgör inte fara för människoliv.

Dammar som vid ett dammhaveri inte kan orsaka betydande konsekvenser eller störningar ska inte tillhöra någon dammsäkerhetsklass, de kallas för "U - damm utan klass".

Krav för dammar i dammsäkerhetsklass

Säkerhetsledningssystem och rutiner för egenkontroll

Förordning (2014:214) om dammsäkerhet 5 §

Det finns cirka 450 dammanläggningar med dammar i dammsäkerhetsklass A, B eller C i Sverige. Det ställs särskilda krav på säkerheten för dessa dammanläggningar. Dessa dammar ägs av drygt 100 olika dammägare.

Du som dammägare ska upprätta och arbeta efter ett säkerhetsledningssystem¹. Det ska innehålla metoder, rutiner och instruktioner för:

- > Organisering av dammsäkerhetsarbetet
- > Identifiering och bedömning av risker för allvarliga olyckor
- > Drift, tillståndskontroll och underhåll
- > Hantering av förändringar
- > Planering för nödsituationer
- > Revision och översyn

Du ska även beskriva säkerhetsledningssystemet, övergripande mål och hur dammsäkerhetsarbetet bedrivs i ett samlat dokument.

Stöd för upprättande av säkerhetsledningssystem och självskattning finns på Svenska kraftnäts webb.

Årlig dammsäkerhetsrapportering

Förordning (2014:214) om dammsäkerhet 8 §

Du som dammägare ska årligen lämna en rapport till länsstyrelsen om dammens egenskaper och de åtgärder som gjorts vid drift och underhåll av dammen för att förhindra ett dammhaveri och för att begränsa skador till följd av ett haveri. Årsrapporten ska lämnas in senast den 31 mars varje år.

Första rapporteringen ska göras året efter att länsstyrelsen fattat beslutet om dammsäkerhetsklass. Rapporteringen ska innehålla information om anläggningen och rutinerna för dammsäkerhetsarbetet, en redovisning av avvikelser, händelser och åtgärder under det gångna året samt en samlad bedömning av dammsäkerheten. Mallar för rapporteringen finns på Svenska kraftnäts webb.

¹ För många gruvdammar ställs motsvarande krav i Utvinningsavfallsförordningen, de undantas därför från kraven i 5§.

Helhetsbedömning av dammsäkerhet

Förordning (2014:214) om dammsäkerhet 7 §

Du som dammägare ska minst vart tionde år genomföra en helhetsbedömning av dammens säkerhet. Syftet är att utreda om:

- > Dammens konstruktion och funktion motsvarar aktuella krav.
- > Organisationen och verksamheten är tillräcklig för att säkerställa dammsäkerheten fram till nästa helhetsbedömning.

Mall för dokumentation av helhetsbedömningen finns på Svenska kraftnäts webb.

Andra regelverk:

Vissa dammar omfattas även av andra regelverk som berör säkerhet och beredskap, mer om dessa finns att läsa i Svenska kraftnäts vägledning Dammsäkerhet - Tillämpliga regelverk, vägledning och stöd.

- > Lagen om skydd mot olyckor
- > Plan- och bygglagen
- > Elberedskapslagen
- > Säkerhetsskyddslagen
- > Offentlighets- och sekretesslagen
- > Skyddslagen

Information och stöd på Svenska kraftnäts webbplats:

www.svk.se/sakerhet-och-hallbarhet/dammsakerhet/vagledningar-och-stod

- > Dammsäkerhet - Tillämpliga regelverk, vägledning och stöd
- > Vägledning om konsekvensutredning och dammsäkerhetsklassificering
- > Vägledning om säkerhetsledningssystem, helhetsbedömning och årlig dammsäkerhetsrapportering

Här finner du även checklistor och mallar för säkerhetsledningssystem, årlig dammsäkerhetsrapportering och helhetsbedömningar.

Årliga tillsynsavgifter

Förordning (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, 11 §

Du som äger en damm i dammsäkerhetsklass ska årligen betala en avgift för länsstyrelsernas tillsyn av dammsäkerheten. Avgiften betalas per anläggning och beloppets storlek beror på dammsäkerhetsklassen: A, 96 000 kr; B, 32 000 kr; och C, 6 400 kr.

Branschriktlinjer

Branschorganisationerna Energiföretagen² Sverige respektive SveMin³ har tagit fram riktlinjer för dammsäkerhet för företag som bedriver vattenkraftverksamhet respektive gruvverksamhet. Riktlinjerna utgör grund och god praxis för medlemsföretagens dammsäkerhetsarbete till exempel när det gäller arbetsmetoder, kompetenskrav och tekniklösningar. Riktlinjerna kan vara ett stöd även för andra dammägare.

- > RIDAS - Energiföretagens¹ riktlinjer för dammsäkerhet (tillgängliga mot en kostnad)
- > GruvRIDAS - Gruvindustrins² riktlinjer för dammsäkerhet

Stöd för dammsäkerhetsarbetet

De lagkrav som finns när det gäller dammsäkerhet är övergripande och allmänt hållna. Det för med sig att det vilar ett stort ansvar på dig som dammägare att använda bästa möjliga teknik och att göra vad som krävs för att säkerställa dammsäkerheten. Du kan få ytterligare stöd i det arbetet från branschriktlinjer för dammsäkerhet. På Energiforsks webbplats finns rapporter om aktuella ämnen inom dammsäkerhet och vattenkraft, som du kan ladda hem kostnadsfritt.

² Energiföretagen Sverige är en branschorganisation som samlar nära 400 företag som producerar, distribuerar, säljer och lagrar energi.

³ SveMin är en branschorganisation för gruvor, mineral- och metallproducenter i Sverige.

DAMMLUCKOR
LUCKOR ÖPPNAS
UTAN FÖRVARNING

Del 2. Dammsäkerhetsarbete

Dammsäkerhetsarbete syftar till att förebygga dammhaveri och att minimera konsekvenserna av ett haveri, om det trots allt skulle inträffa. Detta uppnås genom en väldimensionerad och välbyggd damm som drivs och sköts enligt dokumenterade arbetssätt av en organisation med kompetenta människor.

God dammsäkerhet förutsätter:

- > Säker dammkonstruktion
- > Säker drift och tillståndskontroll
- > Beredskap för dammhaveri och allvarliga problem

Säker dammkonstruktion

Dammsäkerhet förutsätter en väldimensionerad, välbyggd och välskött damm. Det innebär att du behöver känna till och dokumentera dammens tekniska utformning, grundläggningsförhållanden, och de laster dammanläggningen ska kunna stå emot. Särskilt viktigt är det med kunskap om vilket vattenflöde som din dammanläggning ska kunna motstå och släppa förbi utan att skadas allvarligt.

En dammanläggning ska oavsett yttre förhållanden kunna dämna och leda (avbörda) vatten förbi anläggningen på ett säkert sätt. Du bör dela upp din analys av dammkonstruktionen i avbördande förmåga och dämmande förmåga.

Avbördande förmåga

Anläggningen behöver kunna avbörda så mycket vatten från magasinet att vattenytan hålls på en säker nivå. Du behöver känna till och dokumentera vilka flöden som kan uppstå och hur mycket vatten anläggningen kan släppa förbi vid olika vattennivåer. När mycket vatten avbördas kan höga vattenhastigheter uppstå. Dammen och området nedströms måste kunna motstå yterosion och andra skador.

Att dammen teoretiskt kan släppa förbi tillräcklig med vatten räcker inte, avbördningsanordningarna måste vara tillförlitliga och fungera i praktiken. Höga flöden kan begränsa möjligheten att ta sig till anläggningen. Träd eller annat drivgods kan sätta igen utskov och under vintern kan isproblem uppstå. Din organisation måste alltid kunna öppna utskovsluckor när det behövs.

Dämmande förmåga

Dammen behöver ha tillräcklig stabilitet och hållfasthet för att klara de vattennivåer och andra laster som kan uppstå. Dammen behöver även vara tillräckligt tät och kunna dränera det vatten som passerar genom eller under dammkroppen. Både stabiliteten och tätheten kan försämrats om delar av dammen eroderas bort. Dammen behöver därför skyddas både mot yterosion från vågor eller is och inre erosion där vatten som läcker genom eller under dammen kan spola bort tätande material.

Dammar och dammteknik - En introduktion

Det finns många typer av dammar och avbördningssystem. En sammanställning av grundläggande teknisk information om svenska dammar och dammteknik finner du i Svenska kraftnäts bok *Dammar och dammteknik - En introduktion*.

Boken vänder sig till ägare av mindre dammar och andra aktörer som har behov av att förstå grundläggande problem och frågeställningar inom dammsäkerhetsområdet. Den syftar till att ge övergripande kunskap om bland annat dammars uppbyggnad och funktion, utskov och avbördningssystem, övervakning och instrumentering och hur dammar kan haverera.

Boken kan laddas ner från Svenska kraftnäts webb eller beställas kostnadsfritt via damsakerhet@svk.se

Riktlinjer för bestämning av dimensionerande flöden för dammanläggningar

Utgåva 2022

Riktlinjer för bestämning av dimensionerande flöden för dammanläggningar

Svenska kraftnät, Energiföretagen och SveMin har gett ut *Riktlinjer för bestämning av dimensionerande flöden för dammanläggningar*. Dimensionerande flöde är det flöde som en dammanläggning ska kunna motstå och släppa förbi utan att skadas allvarligt. Riktlinjerna har tagits fram för kraft- och gruvindustris dammar, men kan användas för dammar inom andra verksamheter. De beskriver hur man räknar ut hur stora tillrinnande flöden som förväntas med viss åsterkomsttid. En grundregel är att alla anläggningar ska kunna avbörda ett tillrinnande flöde med årlig sannolikhet 1/100 vid dämningssgränsen.

Drift och tillståndskontroll

Organisationen och människorna som sköter dammen är avgörande i dammsäkerhetsarbetet. Du som dammägare och de du anlitar för dammsäkerhetsarbetet behöver ha tillräcklig kompetens och arbeta efter de rutiner för drift och övervakning som tagits fram för dammanläggningen.

Tillståndskontrollen behöver anpassas efter den aktuella dammen. Vad kan gå fel vid din anläggning och hur kan det upptäckas i ett tidigt skede? Dokumentera resultat och lärdomar från arbete med tillståndskontroll.

Rondering och inspektioner

En systematisk manuell övervakning av dammen är viktig både för att stämma av aktuell lägesbild och bedöma hur dammens tillstånd utvecklas över tiden. Det innefattar både:

- > Regelbunden rondning av dammen av personal med god anläggningssäkerhetskunnskap för att få en aktuell lägesbild och snabbt upptäcka förändringar. I samband med rondning görs vid behov enklare mätningar, kontroller och avhjälpande underhåll. Rondning görs normalt veckovis efter en dokumenterad plan. Genomförda åtgärder och upptäckta förändringar dokumenteras.
- > Återkommande inspektioner av tekniskt kunnig person för att kontrollera och bedöma anläggningens status. Inspektion görs normalt en eller två gånger per år efter en dokumenterad plan. Dammens status och upptäckta förändringar och brister dokumenteras.
- > Fördjupade inspektioner och kontroller av oberoende teknisk expertis för att få en samlad sakkunnig bedömning av anläggningens status. Fördjupade inspektioner görs normalt vart femte till tionde år. Dammens status, upptäckta brister och förslag på åtgärder dokumenteras.

Övervakning och dammätningar

Att övervaka vattennivån i magasinet och dammens funktion är viktigt för att kunna upptäcka förändringar och sätta in åtgärder innan dammsäkerheten hotas. Information om aktuell vattennivå är centralt i driften av en damm. Utöver vattennivå är det ofta värdefullt att mäta dammens rörelser, läckaget genom och vattenstrycket inne i eller under dammen. Rörelser, läckage och porttryck påverkas alla av variation i yttre faktorer såsom vattennivån i magasinet, omgivande temperaturer och mängden nederbörd. Det krävs därför ett kontinuerligt och långsiktigt arbete för att lära känna en damms beteende och förstå vad som är normalt under olika säsonger. Dokumentation av mätningarna är en förutsättning för att kunna analysera förhållandena och upptäcka onormala förändringar.

Funktionstester

Sannolikheten för oönskade händelser ökar när konstruktioner åldras och bryts ner. Det är viktigt att övervaka och genomföra funktionsprov (verifikationstest) av mekanisk utrustning och elektriska installationer för att upptäcka och åtgärda fel och brister innan de får allvariga konsekvenser. Det är lämpligt att funktionstesta luckor och utrustning som används för att öppna dessa årligen inför flödessäsong. Även mätutrustning behöver testas och underhållas.

Underhåll

Resultat, erfarenheter och data från drift, rondning, inspektioner, övervakning, mätningar och funktionstester behöver löpande analyseras för att bedöma dammens status och planera underhållsaktiviteter. Det kan vara både mindre underhåll som kan hanteras rutinartat, exempelvis att rensa vegetation, eller större ombyggnads- och förstärkningsåtgärder.

Samlad bedömning av dammanläggningens och organisationens förmåga

En löpande värdering av ny och tillgänglig information kopplad till dammen är en viktig del av tillståndskontrollen. Vart femte till tionde behöver även en mer heltäckande analys av dammsäkerheten göras. En sådan dammsäkerhetsanalys omfattar både dammens prestanda och organisationens förmåga. Målet med en dammsäkerhetsanalys är att:

- > Få en samlad sakkunnig bedömning av dammsäkerheten som helhet i förhållande till aktuella krav.
- > Identifiera vilka åtgärder som behövs på kort och lång sikt för att säkerställa dammens säkerhet.

Resultaten av analysen och identifierade åtgärder dokumenteras.

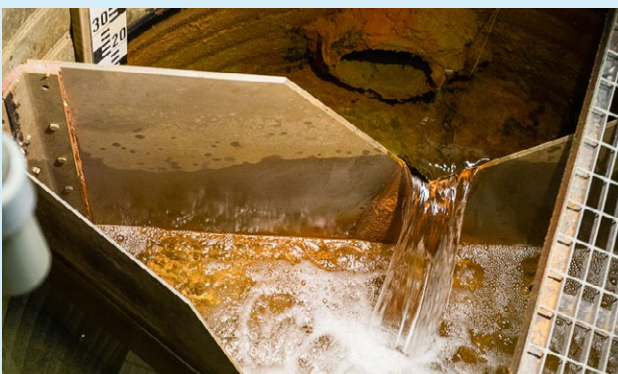
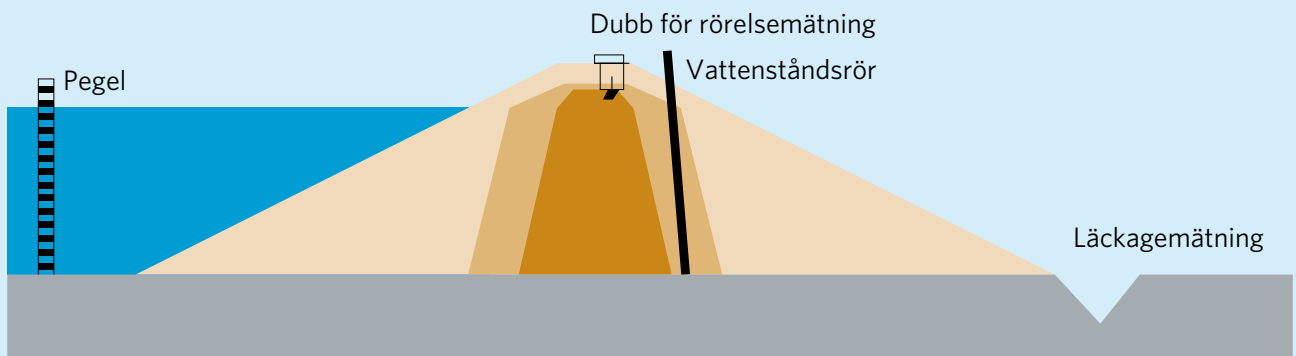
Vattennivå

Vattennivån mäts enklast genom att läsa av en fast monterad vattenståndsskala, även kallad pegel. Vattennivåmätning kan även mätas kontinuerligt med exempelvis tryckgivare eller flottörgivare. Eftersom vattennivåmätning är viktig används ofta flera av varandra oberoende mätningar. Om vattennivån stiger över kritisk nivå behöver vatten spillas förbi anläggningen.

Portryck

Vattentrycket inne i en dammkropp eller i grunden under dammen kallas portryck. Det kan mätas med vattenståndsrör eller portrycksmätare. Stigande vattentryck över tid kan vara en indikation på förändringar som kan vara skadliga för dammen och påverka dess stabilitet.

Läckage

Läckage genom dammen eller grunden kan medföra att tätande material spolats bort, vilket i sig kan leda till ökande läckage, uppkomst av håligheter, höjda portryck och instabilitet. Läckage kan mätas genom att med hjälp av dränageledningar på dammens nedströmssida leda läckvatten till punkter där vattenflödet mäts i s.k. mätöverfall.

Rörelser och deformationer

Genom att mäta och registrera rörelser (sättningar och sidoförskjutning) kan du få information om dammens tillstånd. Horisontella rörelser kan visa glidning och sprickbildning medan vertikala rörelser kan visa sättningar i dammkroppen och grundläggningen.

Beredskap för dammhaveri och nödsituationer

Du som dammägare förväntas ha beredskap för att kunna hantera och minimera konsekvenser av allvarliga händelser och störningar, såsom dammhaverier och höga flöden i reglerade vattendrag. Det kräver förberedelse, planering och samverkan med andra aktörer.

En organisation som upptäcker och hanterar allvarliga händelser.

Organisatorisk beredskap handlar om din organisation och planering för att kunna upptäcka och hantera allvarliga händelser vid din damm. Med en god driftövervakning upptäcker du onormala förhållanden vid din damm och förhindrar att dessa utvecklas till dammhaveri.

Det är viktigt att personal som upptäcker eller får besked om förhållanden som kan medföra fara för dammhaveri vet hur de ska agera och vilka de ska kontakta. När du planerar beredskapsorganisationen är det lämpligt att du tänker igenom och dokumenterar kontaktvägarna till andra aktörer och de kommunikationskanaler som ska användas. Ta hänsyn till tidsförloppet för tänkbara händelser, t.ex. hur snabbt magasinet skulle stiga vid en flödessituation om en utskovslucka inte kan öppnas, och geografisk utbredning när du gör din planering.

Dammar som utgör farlig verksamhet - Lagen om skydd mot olyckor

Lagen om skydd mot olyckor ställer särskilda krav på ägaren och utövaren av verksamheter som beslutats vara farlig verksamhet. Vid dessa anläggningar krävs en beredskap som kompletterar kommunens räddningsberedskap. Det är länsstyrelsen som efter samråd med kommunen beslutar om vilka anläggningar som är farlig verksamhet. Dammsäkerhets-

klassificeringen är vägledande och utgångspunkten är att dammanläggningar i dammsäkerhetsklass A och B är farlig verksamhet. Läs mer på MSB:s webb.

www.msb.se/sv/amnesomraden/skydd-mot-olyckor-och-farliga-amnen/farlig-verksamhet

Beredskap anpassad för din damm

Anläggningsspecifik beredskapsplanering utgår från kunskap om skador och fel som kan uppstå på dammen samt förhållanden i omgivningen som kan påverka, exempelvis specifika flödesförhållanden. Planeringen omfattar både att ta fram planer och checklistor, hur man ska agera i en beredskapssituation och förberedande åtgärder såsom utplacering av reservmassor.

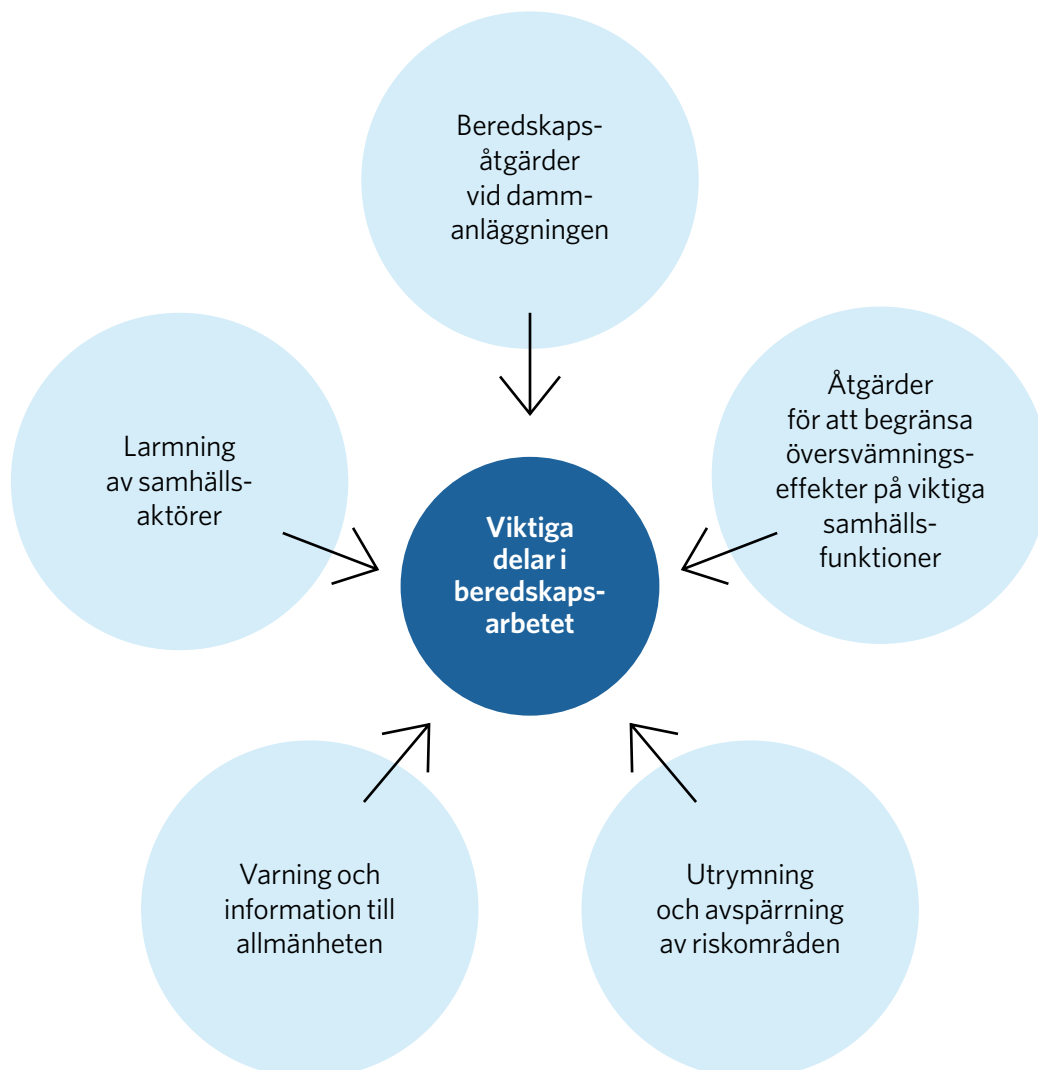
För dammar i vattendrag med andra dammar är det ofta nödvändigt att samordna beredskapen med andra dammägare, övriga berörda aktörer och räddningstjänsten.

Svenska kraftnäts stöd för beredskapsplanering

Svenska kraftnät har flera stöd för hur man utvecklar beredskapen för dammhaveri och höga flöden i reglerade vattendrag, t.ex:

- > En kunskapssammanställning om beredskapsplanering för dammhaveri och höga flöden
- > En metod för att ta fram samordnad lokal beredskapsplanering anpassad för dammar i mindre eller medelstora vattendrag.

svk.se/sakerhet-och-hallbarhet/dammsakerhet/beredskap-for-dammhaveri

Sammanfattning

Om regelverket

Utgångspunkter för dammsäkerhetsarbete

- > Ansvaret för en damms säkerhet ligger hos dammens ägare.
- > En damm ska vid varje givet tillfälle ha den grad av säkerhet mot dammhaveri som är rimlig med hänsyn till kostnaden för att uppnå detta.
- > Konsekvenserna av ett dammhaveri ska vara kända och dammar klassificeras efter de konsekvenser som ett haveri kan föra med sig.
- > Krav på dammsäkerhet ska styras av konsekvenserna av ett dammhaveri.
- > Dammanläggningar ska dimensioneras, byggas, drivas och underhållas på ett sätt som säkerställer att de uppfyller lämpliga kriterier för prestanda.
- > Det ska finnas samordnade och övade rutiner för ägarens nödlägesberedskap och samhällets krisberedskap.
- > Säkerhetsledningssystem ska borgen för att säkerhetsarbetet bedrivs systematiskt och att ständiga förbättringar genomförs.
- > Rapportering till länsstyrelsen om säkerhetsförhållanden och händelser ger transparens och insyn för samhället i dammsäkerhetsarbetet.

Om dammsäkerhetsarbetet

Checklista för ansvarstagande dammägare

- > Ställ samman och håll dokumentation om dammanläggningen aktuell.
- > Sätt dig in i aktuella regelverk och omvärldsförhållanden.
- > Etablera kontakt med dammsäkerhetshandläggaren på länsstyrelsen för din rapportering, råd och stöd.
- > Utred och dokumentera vilka konsekvenser som ett dammhaveri skulle kunna orsaka.
- > Identifiera vad som kan gå fel och leda till nödsituationer för din damm.
- > Sammanställ beräkningar av:
 - förväntade tillrinnande flöden och anläggningens avbördningskapacitet.
 - vilka vattennivåer som kan uppstå och till vilken vattennivå din damm är stabil och tät.
- > Upprätta och arbeta enligt:
 - rutiner för drift av anläggningen (övervakning av vattennivåer, manövrering av utskovsluckor).
 - program för underhållsinsatser och tillståndskontroll (rondning, inspektioner, funktionskontroller, dammätningar).
 - planering för nödsituationer (åtgärdsplaner, larmrutiner, varningsrutiner, testning, samverkan).
- > Dokumentera genomförda aktiviteter och resultat.
- > Kontakta omedelbart länsstyrelsen vid driftstörningar och om du noterar allvarliga avvikelser.
- > Aktivera samhällets beredskap om en nödsituation uppstår.

SVENSKA KRAFTNÄT
Tel: 010-475 80 00
www.svk.se
E-post: registrator@svk.se